

Herkó Páter

Redakcia a vydavateľstvo :
Budapešť, Zsibárus-utca 7. szám.

Vychádza každú nedeľu.
Jednotlivé číslo 8 kr.

Predplatná cena :
na celý rok 2 zl., na pol roka 1 zl.

Ejhla istý buják na plemeno,

ktorého pre liberálnych rychtárov obecných vďačne prepustí miesto Ferdinanda Zichyho Herkó-Páter. Veľkú prednosť on má, jako sa to i pod ním vidieť môže, že i prvý plod jeho je teľa zlaté.

Prosíme, ba neústupne žiadame, aby v každom kat. kruhu a hostinci „Herkó Páter“ slovenský sme mohli čítať.

Nové tisícročie.

Nové tisícročie
Sme už započali,
Oduševnenosti
Nám ver' nedodali.

Prvé tisícročie
Ináč sa začalo.
Nevere pohanskej
Ortel zkazy dalo.

V druhom tisícročí
Sme my bez nádeje:
Už sa nestaráme,
Čo sa s nami deje.

Lenže nám netreba
Byť tak zrónenými,
Vtedy lepšie bude
S nami, nežli nyní.

Však k obrane ľudu
Je strana ľudová,
Ona ľud nezapre,
Lebo je statočná.

V novom tisícročí
Tejto sa pridrżaj,
A svoje svedomie
Nikdy neopúšťaj.

V každom protivenstve
Hej tá ľudu strana
Protí všem útokom
Bude tí obrana.

Hmotne i morálne
Podporuj ju všade,
Aby zvíťazila:
Nie kde tu: dakde.

I modli sa za ňu,
S Bohom bojujeme,
My jej vďačne všetko
Ver' obetujeme.

Obracáme sa k vám,
Kresťanske ženičky:
Buďte na pomoci
Nám v tej veci vždycky.

Peniaze, modlitbu
A hlas vymôžte nám,
Pán Boh to zaplatí
K' Kristu verným ženám.

J. M. J.

Cirkevného hlavného dozorcu na silu chcu nakloniť mameluckí luteráni šľachtica Dezidera Prónayho, baróna, aby zadakoval. A prečo je proti nemu táto shonba?

Preto, že on nebol proti vláde dostatočným luteranom.

Ani to nenie zle.

Utesený pripad. Keď mladá panička cisarovna ruská, k sebe pripustila na poklonu židovských rabínov: hlavný rabin z Moskvy jej nebozkal ruku: tí dvaja, ktorí s nim boli, si mysleli, že keď hlavný tak činil, že i oni nesmia to učiť, mysleli si, že by sa to nesvedčalo.

Ja ale myslím, že oni tej mienky boli, že nenie ruka cisarovnej tak čistá a biela, aby sa šikla na perny židovské v takej miere, jako sa šikne aj tá najsmradľavajšia od pečenky husacej a od cibule a cesnaku raziaea papreá židovky.

Zaiste to bude vo veci, že dvorník cisarovnej vopred upozornil rabínov, aby sa to neopovážili učiť. Je to veru čakaná historia!

Bánffy si pohľadza brucho od radosti nad tým, že tie dve snemovné strany Ugrona a Kossutha sa hryzú jedna druhú.

Lebo on čo figliar dobre si zapamätal, že kde sa dvaja dohadzajú, obyčajne tretí má z toho chosen, a ten tretí pri volbách bude on.

Učítelia katolickí v náramnom počte sa dostavili na shromaždenie, aei na kongres katolických učiteľov.

Škoda, že páni školdozorcovia, ktorí by mali dobrým príkladom vopred ísť, v tak malom počte sa súčasťili.

Zdarma cestovať, bez groši jesť a piť dostať, to je taká vec, že vidieckych húfne vábi do hlavného mesta.

No však nás do toho nič neni, lebo však nás mešce to neoplakáva.

Týchto všetkých ale napomínáme, aby sa učili a zas len učili vo výstave. Zvláste historický pavillon, odporúčame všetkým v náboženstve ľahostajným pánom; on je dôkazom, že základ historickej skvelosti v našej krajine bola a je cirkev katolícka.

Kto ale vidí, že sa židia v terajšom čase náramne napred pchajú pred každého, ten nech sa nad tým veľa nečuduje; spolu ale nech si dá dobrý pozor, aby sa to s ním doma nestávalo.

Každý hostinský výstavský v novinách sa vychvaľuje, že by on mal byť menovaný Jánom Lacným.

A veď sú oni drahí nám sporadatelia výstavy; my zas im.

Otvorený list.

V Mokej, dňa 16. júla 1896.

Ctený pán Redaktorko!

Odh-samej hradostí blych si skoro z kože vyskočil, pán redaktorko, thakú hmám hradostí, zhe ste thak lháskhavý bol, a ste hmám našeho phrorokha zhidovského, pána Kronawetterkha dhal vyobrazit.

Mhój pán rebe hovoril, zhe bly veľmi hrád phoznal vhas, pán rhedaktorkho, lebo zhe mháte e spekulacie veľmi dobré, thak zhe utrafit e človeka, groisartig.

Phrosím vhas, pán rhedaktorkho, khead nhajdete od vhas thaký hnily volácky obraz, dhajte sa, mhójmu pánkhoivi rebemu ukházat*), ohn bly prišiol síce dho Judapešti, alhe nie nha vhas sha phozreť, hlež nha thých zobudenyh fakhírov, ktorí vo dne spia a v nhoci jhedia, alhe zhe nemhá phenez, lhen zhe dakolko sporithefných knhižiek, nha ktoré zhe mu nikhto nič nedhá. Vśak dhobre!

Nhového je dhost mhálo, lhen zhe z Viedna v nedefu phár stho ludi nha výsthavu prišlo, a thí viedenčani zhe thak hrešili nha Luegerkha phri Dhunaji, khead phišli na lodi, zhe všetei phritomni khričali: élhjen Luegerkho!

Ajh zhe photom e vojna mhá bhyť v Tureckhu. Cho sha thí pbláznili, dnes e vojnu, kde khaždému thak dhobre idhe; thí trulovia nhech si vheznú thí vodeovia e phrikhad od Zhidó-Mađarorságu, bhy im nebola potrebná e vojna. Há nemám recht!

Zatváram pán rhedaktorkho, mhoje riadky, a srdečný phozdraz od mhójho pána rebeho, aj od mhovej Shárkhy, a odpustite mi, zhe thak mhálo phišem, alhe mhám khrajčera na khrku, kthorý mi phrobovať phišiol e libheraj. lhebo aj jha pridhem nha bhanderium 8. septhembra do Judapešti, lhebo užh vtedy jhe pho zhatve. Vhas phonižhený

Šlojmo Phinkhas,
khaplán zidovskhy.

*) Vašej žiadosti sa vyhoveho, jest níže. Red.

169. §. volebného zákona. *)

Kto vysloví daco, čo sa na vieru vztahuje, aby vplyv činil na výsledok volby, nech to činí on, aby i druhý, jako keď on s odznaky náboženstva büri, toho volba je neplatná.

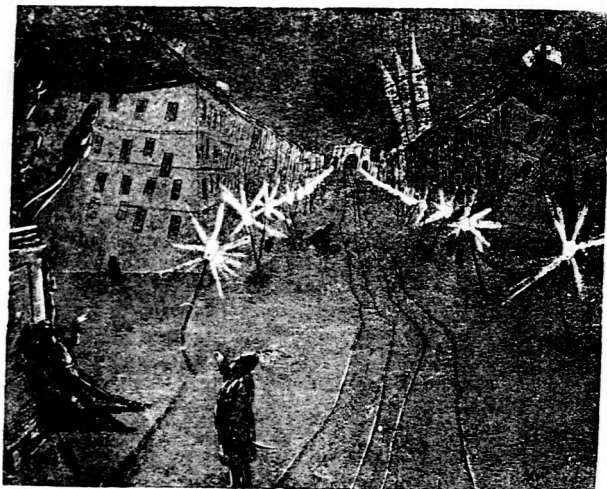

Habakuk Cibulovi:) Nech žije Herkó Páter, náš kandidát! Nech je mu svätá Trojica na phomoci!
Arpád Škrátekbaum:) Khatolíci, nedhajte sa, hore s krízom! Nech žije ľudová strana!

*) Phinkhasovi v Mokej. Vašej žiadosti myslíme žadost učiniť, keď vám tento obraz doneseme, kde nás pán majitel a zodpovedný Redaktor Markoš ľudovej strany reč drží. Red.

1827

Opilec.

Ej, ej, tento prôvod sa týka koho.
Ktorí to uhádnu, nebude ích mnoho?!

Figliarsky učen.

— Ejno ty nenasyteľný, jako sa opo-
vážiš shodiť ten chlieb s maslom, nebojís
sa, že sa prachu nalepi naň.

— Oh nie, práve to chcem vedieť, na
ktorej strane sa nachádza to maslo.

Statkár a cigán, čili kedy by bol svet prevrátený.

Statkár nechal tehlu robíť od cigánov.

Po obede veľká páľivosť trápiła ľudí, keď sa
pán vybral robotu si obzreť. A zbadal, že veru každý
rád len za tenší koniec chytá rúčku; osloví najstar-
šieho.

No, cuješ, more, či to nenie už prevrátený svet,
že vy tak kradnete ten drahý čas, a ja vám predsa
platím 60 kr. na deň, kdežto môj otiec len 20 kr.
platieval, a sa usilovalí.

Či to teda nenie prevrátený svet.

Ten v ústach majúť so spodným koncom pipa-
sár, mmlal medzi zubami: este nie.

No vidís — pokračuje pán — môj otiec platil
200 zl. dane, a ja platím 800 zl. Či to nenie prev-
rátený svet?

Cigán medzi zubami: este nie.

No pozri, môj otiec sadil tabák a ho čistý faj-
čil, ja ale musím trafikú fajčiť; môj otiec páľil pá-
lené zdarma; ja ale musím akcis platiť, jakbych ho
kúpil. Ba i od svojho vlastného vína, lež ho vypí-
jem, potravnú daň musím platiť.

Či to tedy nenie už raz prevrátený svet?

Cigán: este nie.

Sto... ty kujon, odkiaľ išiol, odkiaľ prišiol,
huncútsky more, kedyže by bol už raz tedy svet
prevrátený, poved mi, no!! Če ti vraví tvoj očadený
rozum.

Cigán vytialne pipasár z úst, odpluje, ústa otvorí
a sa ohlási.

Ze kedy by bol svet prevrátený?

Vtedy, keby pán veľkomožný mušel si nohavičie
vysúkať a tuto blato miešif, tehlu magirovať. Ja ale
s dlhým pipasárom bych si tade to hore-dolu
špaciroval aci sa prechádzal a rozkazoval, vtedy by
veru už raz prevrátený svet bol. Veru by on prev-
rátený bol, bárs by hore nohama neštál.

Na má kusu, predsa len máš pravdu, cigán.

Pravdomluvný Fráter.

Nos daktorého človeka je
taký; jako lúka na jar: kvitne.

Človek, ktorý má protekciu,
je taký; jako teplomer v lete,
dviha sa.

Mnohí darobní žiaci sú takí;
jako zlé dielo divadelné: pre-
padnú.

Reč daktorého človeka je taká; jako chren:
štípe.

Nádherou a duchom pýchy najdená žena je
taká, jako koeka: často sa umýva.

Zalubená žena je taká; jako zlý kuchar: pre-
soli jedlo.

Dobrá bázeň je taká; jako osuchaný kabát:
prevrátia ju (t. j. do druhej reči).

Jazyk daktorý je taký, jako meč, rani rdeco.

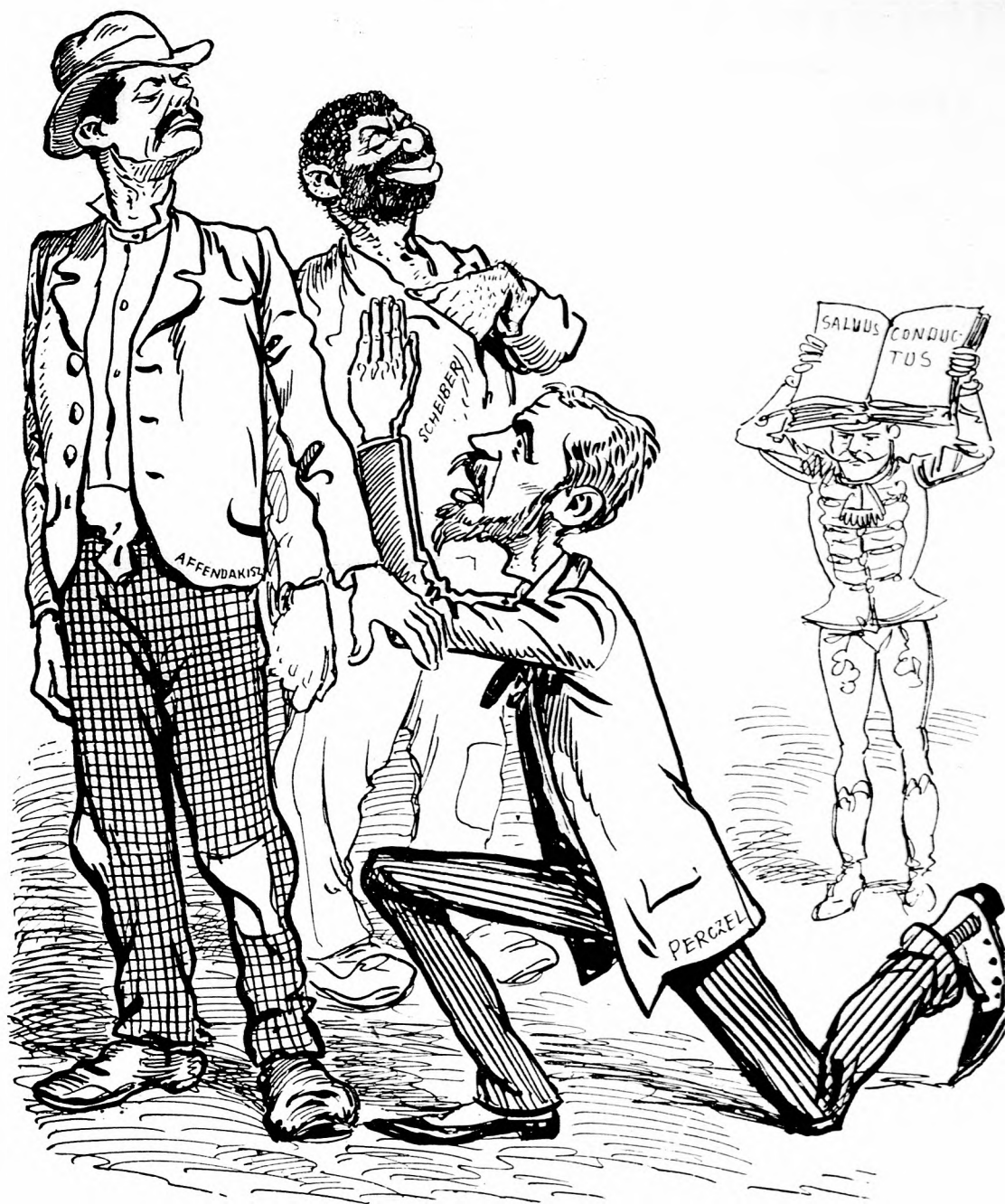
Terajsia mládež je taká: že nevidí, alebo nechce
vidieť: duši svojej škodlivé chodníky k vóli sebe.

Zrkadlo je také: jako pravdomluvný fráter,
pravdu ukazuje.

Trinkeldy aci dobrovolné proklatky v hostincech
od hostov pochádzajúce vraj von vyklúdia páni pi-
vničníci z obyčaje, ale až vtedy len — keď ích pre-
stanú páni prijímať.

Deje z nedávnej minulosti.

„Slobodný laufpas“.

Percel: Vysoko ctení pánkovia, pre Bôha vás prosím, poďte a buďte volebnými predsedami, vasu minulosť vpišem do knihy zabudnutia, a len na nádejiplnú budúcnosť hľadte.

Minulosť bude zabudnutá, nech žije budúcnosť.

—> Anekdoty Herkó Pátra. <—

Cigánsky figel.

V Kolosváre sa to stalo, ale aj inde sa to mohlo prihodiť.

Policej zajaľ jednoho cigána, so sebou pojal a chcel ho do chládku zaviesť.

Pred jedným sklepom pekárskym oslovil cigán svojho vodiča.

Pane Ondreju! Pust' že ma, idiem si za groš chleba kúpiť.

No id', ale sa ponáhľaj!

Cigán vošiol, ale zadnými dverami ušiel.

Policej zanoval už toľko čakať, vypytuje sa vo sklepe, a celkom prekvápený slyší, že cigán už pred pol hodinou zadnými dverami ufujazdil.

Po krátkom čase zas ho lapil.

Keď šli pred tým sklepom, cigán oroduje:

Pust' ma dunká! Idiem si za groš chleba kúpiť, hladný som.

Nepojdeš veru, ty kujon. Už som ti sadol na lep, nespravíš ma viac bláznom. Daj sem ten groš, ja pojdem pre chlieb.

Cigán odovzda a pán Ondrej vojde do sklepu. Cigán nepotreboval viacej. Tak zmizol, že ho viacej ani nechytli.

Prejský kráľ Fridrich.

Veľmi neprijemno mi bolo, to vidieť, jako chcu mať zvláste mladší officiri prednosť pred občanmi.

Ja chcem, aby vojáci svoju vážnosť dôraznú preukázali tam, kde je treba, na poli bitky, keď za vlast' a obecnosť domáce bojujú.

Ináče ale nikde a nikdy nesmie žiadať vojak bantovať nikoho z mojich občanov.

Nie ja, ale občania vydržujú vojsko. Oni poskytnú chleba vojakom.

Ztratenie hodnosti (šarže), žalár, a usmrtenie čaká na tých, ktorí sa opovážia proti tejto mojej vôli jednať.

Dobre by bolo toto i našim vojakom prisno naložiť.

Útla kritika.

Žena: Mužik, jako ti chutná dnesný obed? Sama som ho varila.

Nuž: Ja myslím, moja milá, že v tej knihe kucharskej je moc tlačových chýb.

Vzdych.

Pán: So siedmimi takými dievčatami, pani veľkomožná, môžete byť až priblažená, to sú anjelia!

Matka: Je pravda, že ony sú anjeli, ale že ich ani čert si nechce vziať, to je už stará chyba.

B e s e d n i c a.

Marák, ktorý sto očí mal.

(Pokračovanie.)

Vtedy sa obrátil zvedavý cisar ku Marákovi, ktorý jako jašter prekrucoval svoje oči, jakby dačo hľadal, a si chytil boľavé miesta, na ktoré mu tých päťdesiat tak slano vylepili.

Najmocnejší kráľu, ktorý si jasnejší, nežli naše zlaté židovské tefa, väčší, nežli moc nášho rabina; tvrdší, nežli ocel, múdrejší, nežli Salamon, vyslúchaj ma len, nepohadaj slovami mojimi . . . tak ponížené bedákal.

Prisaham Bohu židovkému, Mojžišu, prorokom a všetkým židom statočným, že som ja ani tvojho koňa, ani tvoju sučinu nevidel.

Lež slyš predsa následovné veci:

Keď som [si] v chládku širokolístnatých stromov jak dajaký veľmož vykračoval, moje oči sem-tam behaly, jako zajác. Zazrel som v piesku šlapaje psače.

Ja poznám šlapaje každého zvierata; som videl, že medzi tými šlapajami je i brázda.

Hoho — som sa domnieval — však to doista suka musela byť.

A nedávno sa musela okotit, lebo však sú tu stopy i jej mlieka.

Iné znaky na piesku vyryté oči nechané zas to mi pripomínaly, že ona, jak somár, dlhé usiská mať musela.

Že ale šlapaje troch nôh boly hlbsie, nežli tej štvrtej, to mi pripomínalo, že sučina mojej veličenskej cisarovnej, jestli mi je dovoleno sa tak vysloviť, trochu je krivá na prednú nohú pravú.

Čo sa týče koňa pána cisara, toho mi tiež len jeho stopy prezradily.

Sotva som uzrel malé kopyto, som si vzdychol v mojom košerovom čibuľou raziacom srdci.

To bude z tej najfajnovšej šľachty, najvýbornejšej medzi všetkými koňmi.

Však sotva uplynuly štyri mesiace, že môj veličenský cisar predal celý zástup koní kniežatu francúzskemu, a môj brat Habakuk prítomný bol pri tom predaji, a môj veličenský cisar utešeného srdca, jaké ani jedon obrezanez neskrýva vo svojich prsách nad črevami, náramný zisk si nadobudnul. Šlapaje boly ďaleko a v jednaj vzdialke jedna od druhej.

Čo vám chýba?

— Hjakó sha vám pháči thento nhový einthorin nhás?

— No však je on pekny, ale preto predsa má jednu veľkú chybu.

— Nho, a čo jhe tho jhaká chyba?

— No vies, Mojšo, taká, že on ešte nenie naplnený.

Tedy kôň nádherne a panský musel galopovať. A len môj cisar veličenský môže vládnuť takým výborným od Boha stvoreným hoviadkom. Hneď som si myslel na toho koňa vojanského, o ktorom je teraz spomienka.

Frka a taneje po zemi a kýchajúce hodí nohama proti rytierom ozbrojeným.

S tvrdým hlasom sa vysmeje strachu a nebojí sa meča.

Keď som sa sohol, som zazrel dačo blisklavého na tabuli mramorovej, to bola strieborná čiarka. Ja poznám ostatok hocakej kovy, nech je ona pravdivá, alebo falošná.

Tý dva rady stromov okolo tej cesty sú na šest súchov od seba vzdailené, a predsa bol prach s nich kde-tu smetený. Koň na prostriedku fréal, tedy chvôst jeho musel byť tri aj pol súcha dlhý. A ponevác som našol i jednu srstku zlatožltú, hneď mi napadlo v mojich prešibaných figliarskych modzgoch, že ten kôň krásnej zlatožltej barvy byť musí.

Na konei tých dvoch radov stromových je jedna skala, na ktorej som videl malú čiarku čo stopu zlata.

(Dokončenie budúce.)

Prosba zo Skalitého.

Mý, ktorí sme si viacej našich židov, jako pána farára vážili, a preto sme i proti nemu liberálne pred súdom svedčili, obraciame sa sprosbou na Herkó Pátra, aby nám poradil šikovného rabina, ktorý by previedol na nás obriezku tak obratne, že by nevzala smrteľné následky, jako na obrezanom katolíkovi Severínovi, ktorý zanechal vieru a dal sa obrezať. Kto by nám takéhoto poradil, poďakovali by sme sa mu. My tu na vidieku takého nemáme, poctiví liberalci zo Skalitého.

Máte ich tam dost, i takých, čo vaše vačky obrezujú.

Sňazinky.

Hovorí sa, že sú peniaze okruhle, a pravda je: na nich jednému sa zvrtné gazdovstvo, druhému život, tretému šťastie.

Peniaze majú i svojho ozba, na dedine táhá ich žid z vrecka, v meste móda, na skupána úžera.

Fajka a nůdza je jedno, táto cicá človeka a tamtá mešec.

Kusy zrkadla.

Ktorý človek v terajšom čase so statočnosťou sa chváli, ten jej zaiste nemá, lebo kto ju má, ten mlčí, lebo dnes na statočnosť žid nedá nič.

*

Zrkadlo často ukazuje, nie len aká je tvár, ale z tváří, jaké je srdce.

*

Človeka zo zovnutornosti súdiť, toľko znamená, ako bez miery šaty odmerať.

*

Kto hľadá pri ženskej „anjela“ len s peniazmi, ten najde diabla s grošom, bo „anjela“ meno je pokoj, nie peniaze.

*

Najnečudnejšia pijavica na svete je korhel, lebo ten sám svoju krv cicá.

*

Najhlavnejší zákon liberálny je: jako tebe, tak mne nie.

Hepp Ieigové dobré žiadosti.

Množ sa a mňaj najväčší rebach na Döndöšskom jarmákú. (Kde sa jednúe ten zázrak prihodil, že naraz 14 židov obesili.)

Buď utisnutý na obranu Karola Otvösa.

Buď prinútený 15 zauchov navrátiť.

Od sultána tureckého dostaň jedon hodbábny fajnový motúz.

Žartová obrázková hádka.

Päť počestníkov kde je,
Mámo, kto mi to povie?

(Nech sa páči najšť ich.)

Prosha.

Prosíme všetkých čitateľov, aby toto číslo mnohým dali čítať, a k predplateniu ich nahovárali: zo se dem sto predplatkov nenie možno všetky útraty potrebné zaokryf. Chce-li ctené obecnstvo, aby tieto novinky i ďalej vychádzaly, musí každý jedon predplatiteľ aspoň ešte jedneho ziskaf: zvlášte ruženské a čitateľské spolky prosíme, aby na naše noviny si predplatily.

Oriešky k rozlúšteniu.

1, 12, 3, 9, 18, 4. Pocestný fa o to prosí.
11, 6, 13, 14, 4, 10, 15. Prestehany vták najväčší.
15, 2, 15, 16, 17, 20. Najbližšia naša pokrevná.
7, 8, 5, 20. Miesto srsti hodliaky má.
1—20. No keď bude volba nová,
Nechze každý takto volá.

Rozlúštenie.

(K predošlému číslu 29.)

16. Lebo $12 \times 4 = 48 : 3 = 16$.

Kto povie pravdu.

To už dávno vieme, že kto povie pravdu,
Hej nešfachtníci prebijú mu hlavu.
Ale práve preto málo kto ju povie,
Nech bárs hocako ho štegolí svedomie.
Preto sme si vzali my smeli pred seba,
Že všade povieme pravdu, kde je treba.
Eud budeme brániť a zastávať smele,
Za pravdu bojovať budeme my vrele.
Nebojíme sa my pánov liberálov,
A tým menej ešte od peňazí kráľov.
Checeme ľud osvietiť, cestu mu ukázať,
Po ktorej ku bialu má vždy verne kráčať.
Fréky chceme trepať o bradu a o nos
Všetkým, proti ktorým má dobrý ľud ponos.
Nedaj sa Šlesinger, tak je to prislovi
Ani sa nedáme nech hocčo cheú židi.
Lenže k tomu múdrosť ľudu nedostačí,
Potrebuješ k tomu múdrosť i vtip väčší!
Krestanské noviny i k tomu žartové
Vynahradia všetko, čo je trochu chybné.
Len treba ich veľmi usilovne čítať,
A kde možno je, predplatiteľov ziskaf,
Do nich dopisovať, by nám ľahšia bola
Práca, liberáľom ktorá je ohava.
Ony sú osežné, ale i príjemné,
Veru rozeženú chvíľe neprijemné.
Lepšie je v nedelu a vo sviatok čítať
Herkó-Pátra, nežli po zlých krémách lietaf.
Lenže môžeme my malo učiť ľudí
Pre predplatiteľov počet veľmi chudý.
Moc predplatiteľov, písebnú podporu
Ziadame od teba, milovaný ľudu.
A preto kričieme; hólom šolem hep, hep,
Dopisovať a predplatiť treba hned, hned.
Našich horliteľov o Bože požehnaj,
By maľi už tunák na svete milý raj! J. N. J.

Majiteľ a zodpovedný redaktor:

Julo Markoš.

Hlavný pracovník: **Napoleon Janda.**